

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
" 1/2 " 1 " 60 "
" 1/4 " — 90 "

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
" 1/2 " 3 "

Numeri singuratici se vënd
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.
— 0 —
ADRESA:
"RĂVAȘUL"
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

1754—1904.

În zilele acestea se împlinește un veac și jumătate decând fericitul episcop Petru Pavel Aron a poruncit să se deschidă școalele din Blaj sub aripele cărora și-au aflat adăpost și s'au încălzit de atunci și până azi atâția tineri de-ai neamului nostru.

Ori cât de mare ar fi »miseria« materială care s'a citat ca motiv de scusă pentru și mai marea miserie spirituală, ce a făcut să trecem nepăsători și reci pe lângă un moment istoric, cum e aniversarea de 150 ani a deschiderii școalelor din Blaj, totuși în inimile și mințile noastre trebuie să sârbătorim, cu atât mai virtos, că sârbării nu i-s'a dat toată expresiunea plină și viguroasă, și toată întinderea de care era vrednică și care era dorită, acum în epoca miseriei, mai mult ca altă dată.

Să ne aducem deci aminte de ale bătrânilor, de ale străbunilor fapte și cuvinte!

La 18 Octomvrie 1754 Episcopul P. Pavel Aron arătând starea poporului scria astfel:

»Fiindcă mai toți sunt însetoși și flămânzi de hrana cea sufletească, pentru aceea tuturor fiilor noștri ori cari vor cere, trebuie după puțină a li-se frânge sfânta pâne și a-i cuprinde la învățatură...»*)

În publicarea dela 21 Oct. a aceluiaș an acelaș vlădică arată dorința mai marilor țerii în privința școalelor, zicând la introducerea acelei publicațiuni:

»Fiindcă Prea Înălțata stăpânitoarea noastră chesaro-crâiască Maria Teresia, ca o prea milos-

*) Dr. Bunea, Ep. Petru P. Aron și D. Novacovici, pag. 456.

tivă a noastră și nespūsă ctitoră, urmând prea lăudata rînduială a preaiubitului oare când marelui ctitorului nostru și Chesar Carol al VI-lea, nu numai acelaș așezământ despre partea vlădiciei, a Mănăstirei și a școalelor a-le duce în sfîrșit a voit, ci încă și prin noua orîndueală s'a milostivit a ne porunci cum, cuprinzînd din milostiva dăruire averile vlădicești și mănăstirești, și așezându-ne întrînsele, îndată, cât va fi cu puțință mai curînd, să ne apucăm de deschiderea învățăturilor și chivernisirea întrînsele a celor lipsiți, — căreia împărătești porunci cu umilință supunîndu-ne și după puțină ajutorându-ne Domnul a-i face destul cugetînd și fiindcă începutul înțelepciunii este frica lui D-zeu, ca întru toate întăiu să poată învăța, cu fapta și cu cuvîntul, mai ales în sfânta biserică, numitul eclesiarch va avea grije, cum toată rînduiala bisericăscă cu evlavie să se isprăvească...»

Intr'o a treia »Rînduială«, tot din Octomvrie 1754 Vlădica Aron caracterizează deschiderea școalelor cu cuvîntul »fântânile darurilor« și zice:

»De vreme ce preamilostivul Dzeu cu nespūsă rînduială a prea bogatei sale milostiviri, prin milostivirea earăși a preainălțatei stăpânitoarei noastre acum odată la mult dorita neamului și bisericeii adunare cătuși de de cât ne-au împreunat, se cuvine, cum și noi așisderea vrînd cu fapta a răspunde chemării noastre... și așisderea și așeptării neamului și lipsei bisericeii să ne îndemnăm spre cuprinderea acelor, prin carele să se plinească acelea datorii ale noastre spre a căror mai de grabnică pornire și plinire am socotit de lipsă a fi acum întăiu, până la altă a noastră rînduială, cum acestei însemnate turme să se deschidă fântânile darurilor...»*)

Astfel s'a orînduit deschiderea școalelor din Blaj, a căror binefacere a simțit-o neamul întreg. Între astfel de împrejurări și cu astfel de idei s'a pregătit deschiderea acelor fântâni ale darului, de cari trebuie să ne aducem aminte tocmai acum, când cu proiectul Berzeviczy, așternut ca ieri parlamentului țerii, se începe o nouă epocă în istoria școalelor noastre.

*) N. Brânzeu: Școalele din Blaj, pag. 48.

Cum s'au desvoltat aceste școli ale Blajului în forma de astăzi ne povestește pe larg canonicul Dr. Aug. Bunea*)

La început erau numai trei școli. Prima numită »de obște« în care se propuneau și lucruri elementare în limba română. Învățătorul la început era om mirean.

A doua numită »latinească«, în care se propunea limba latină și maghiară. Din aceasta s'a desvoltat gimnasiul de astăzi din Blaj.

A treia școală avea menirea să pregătească tineri pentru cariera preotească și astfel se propunea religiunea și istoria bisericească.

Numărul școlărilor încă în anii cei dintâi erau cam la trei sute.

Bunul episcop s'a îngrijit și de nutrețimentul trupesc al școlărilor și din puțin ce avea dînsul le da celor lipsiți pâne și vestminte.

De atunci se trage datina aceea, ca școlarii lipsiți să capete pâne, cu atât mai virtos, că următorii episcopi au mărit isvoarele din an în an, ca să fie ajutați cei sêraci.

Acesta a fost începutul școalelor noastre din Blaj, dar începutul acesta a fost însoțit de binecuvîntare cerească, căci în curînd a devenit Blajul punct de atragere pentru tot Românul. Câți bărbați cu carte nu a dat Blajul pentru toate ținuturile locuite de Români!

Care școală românească nu a simțit razele binefăcătoare a școalelor din Blaj?

Să ne arătăm dar străini față de osteneala binecuvîntată a fericitilor

*) Episcopii Petru Paul Aron și D. Novacovici.

FOIȚA RĂVAȘULUI

Între Lanuri.

Subt earba înaltă, deasă, culcată pe unele locuri, călicica dintre cele două lanuri doarme în pacea și liniștea ce nu i-a mai tulburat-o nimeni de astă primăvară. Greeri numai își descântă repede-repede chimiliturile lor reci, sarbede. Vr'un epuraș mirat se perde din când în când din bogăția lanurilor în earba de mătase a călii.

Hotarul e tot mai liniștit. Chiuiturile și strigătele băeților voioși, ce mână acasă vitele sătule, se ridică limpezi, curate în tăcerea ce crește, ca glasuri de mici clopote de argint. Mugetele vacilor ce-și duc cu greu ugerile hrănitore, se perd plângătoare tot mai departe. Mai aproape un bou cu coarne largi, sapă cu picioarele de dinainte, aruncând — boncăindu-se, departe înapoi țărina înieptată. Trupul greu se cumpănește cum sapă. Băiatul cătrănit abia-l poate porni din loc.

»Boală nea, ori se stau cu tine până la noapte aici« și băta de corn fulgeră trăsînd între coarnele bouului, ce era departe acum de voinicul, — următorul mîniat a lui. Dar goana nu ținu mult. Boul își întoarse de-odată capul frumos, trase tare pe nările negre, umede, aerul rece, și întorcînd la dreapta, porni ca o furtună înapoi. Băta ce săgeta din urmă mai pogni odată între coarnele largi, dar fără folos: boul deștepta, în vane, proptit pe cele două lăstare de dinainte, cu capul în pămînt, cireada de vaci, ce se apropia.

Băiatul plin de ciudă începu să trîmbe în liniștea serii trântindu-se jos. Peste puțin însă

se sculă, și merse la capetul lanului de cătră cireadă. Aci apoi pănea cu băta gata de atac. Dumanu lui ingenunchiase de picioarele de dinainte, și din grumazii puternici întinși pe pămînt, mugetul înădușit nu se mai găta. De-odată printre vacile albe se făcu ca o cărare: mugind înfricoșat taurul vinăt, cu ochii tulburi, venea cumpănit cu mersul, plecându-și tot mai mult capul stăpân al celor două piroane lucii, ascuțite. După câteva clipite boncăelile încetară: cei doi dușmani își cercau din nou puterile, ca aproape în fiecare seară. Trupurile încordate scurtau cu greutatea și proptirea puternică pămîntul, iar sunetul sec al coarnelor era tot altul și altul. — Când boul se îndoi puțin subt o isbire grea a taurului, băta din marginea lanului veni vijeind și impunse pe acesta după urechea stîngă. Când taurul voi să-și dea samă de lovitură, coarnele largi ale bouului i-se sprijiniră în piept. Impins înapoi, el alergă spre cireada de aproape. N'a fost până acum luptă pe dreptate: păzitorul era totdeauna lângă taur, și de-aceia nu biruise Duman a lui până acum. Voinicul, cântînd doina ce și-o avea mai dragă, mergea acum cu pași de om mare în urma învingătorului mulțumit cu sine.

Bolta albastră deschide tot mai mulți ochi de lumină albă de argint. Strigătele de pe hotar se perdură de mult tot mai aproape de satul, peste cari pluteau pânze de fum vinete-alburii. Vîntul se perduse în husdoapele și ripele pădurii, și numai adieri line, ca respirare de duhuri bălăncite, tănuite, pătrundeau în lanurile grele, abia clătînd spicele rodite. Mirosul de grâu ce dă în coacere, deșteaptă gânduri de mulțumită stăpânului și de indestulare în inimă. Pitpalacii din cuiburile lor

ascunde sughiță scurt, în rîstimpuri, iar ciocărlile pierdute în iarbă încă nu au adormit.

În pacea adîncă de afară, cresc aripile închipuirii din lăuntru.

În căldura soarelui dogoritor, vîd cum se culcă mînunchiurile grele de grâu pe miriștea răteazătă scurt. Rupți de șele secerătorii pătrund tot mai adînc în zidul de trestie. Secerile fulgeră în mîinile uscate, înnegrite, ear gurile tac. Porunca rîsună grea: »Tot unul dela altul — tot unul dela altul« și biciul pocnește în mîna celui-ce aleargă pe calul ager, ud de spumele goanei și neastîmpărului. — Tîrziu când soarele apucă spre dealurile asfințitului, din vre-o trei locuri din lungul șir al secerătorilor, încep să rîsune, vîitându-se, doine de jale.

Peste Murēs, peste tēu
Ard două lumini de sēu,
Ziua ploauă, noaptea ninge,
Nime nu le poate stinge
Numai mîndra mea cînd plînge.

Voinicul își clătîna podoaba capului tînăr. Ochii negri ard îndurerăți. Pare-că simte un junghiu la inimă, și se ridică drept, oftînd. Biciul lung plesni peste cămașa de pînză, asudată.

— »Ce dai domnule?«

Dar mustăciosul alerga într'altă parte a lucrătorilor chinuți.

— »Nene Vasile, ce are oare omul acesta cu mine? Mi-e frică să nu intru odată în păcate. Tot în coaste îmi stă«. — »Lasă-l dracului nepoate, și vezi-ți de drum, că acela-i nebul de jumătate. Le-a veni și lor rîsplata odată«.

Un Român întunecat, cu privirile crunte, tremură un cîntec de rîsbunare pătimașe.

episcopi Petru Pavel și următorilor lui, căci în grija lor părintească școalele din Blaj au fost »întâiul născut« al lor și din a lor binefacere ne-am deșteptat și noi din neștiința noastră.

Ar fi păcat a nu căuta spre vatra românismului, spre Roma mică, de unde așteptăm să ni se încălzească și mai departe inimile noastre față de biserică și neam.

Ar fi o nerecunoștință din partea noastră a ne întoarce de cătră acele zidiri vechi, cari au ascuns între pereții lor focul nestins al dragostei față de tot ce e măreț și sfânt.

Ne-am depărtat de focularul, care a sădit în noi știința, dar suntem cuprinși de o mândrie, că ne putem numi fii a acelor așezăminte.

Ne-am împrăștiat în larga lume dar căldura ce am primit-o și ce o purtăm în piepturile noastre o vom păstra-o în calea vieții, ce ne-am ales.

Bine ne aducem aminte de dragostea, cu care ne-au povățuit mai marii nostri și de cuvintele părintești prin cari ne-au legat de suflet credința în Dzeu.

Nu se va șterge din mintea noastră nici incoana măreață a s. mănăstiri, ce se înalță în mijlocul școalelor și în care auzit așa de des rostindu-se cuvintele Evanghelii lui Isus Christos.

Acolo am învățat, că știința fără Dzeu este numai pleavă aruncată în vânt și viața fără credință e o alergare zădarnică.

Azi ochii nostri caută spre mărelele zidiri ale fericiților Episcopi Inocențiu Klein și Petru Pavel Aron și sperăm, că amintirea anilor celor petrecuți în jurul lor va umplea peptul fiecărui Român de o sfântă în sufletește ca să rostim dimpreună cu toții un: »Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu«.

Crestături.

— **Consistorul arhiepiscopesc din Blaj** la începutul acestei luni a adresat ministrului de culte și instrucție publică un protest în contra vestitului proiect pentru reforma învățământului popular. În protest se arată, ce mare nedreptate s'ar face școalelor noastre, dacă acel proiect ar deveni lege. — În legătură cu aceasta aducem știrea, că ministrul-president a declarat la deschiderea dietei, că între celea dintâi proiecte de legi, pe cari le va înainta dietei, e și proiectul pentru reforma învățământului popular. — De fapt în

Cine-a îndrăgît străinii
Mânca-i-ar inima câinii.

După sfințitul soarelui oamenii împrăștiati, își iau zdrențele de pe la cruci, și pornesc pâlcuri-pâlcuri spre sat, povestindu-și durerile.

Gândul mă duce apoi într'altă parte, în vreme mai de aproape, și văd într'un sat românesc o clacă de ficioși și fete la secere, la omul cel mai bogat și mai iubitor de tineret.

Fetele înflorite ca rugile, într'un șir lung înbrățișară pare-că rodul înspicat al pământului hrănit cu sângele strămoșilor. Iile albe lucesc în soare, cu florile de mătase răsărite pe mânecele largi. Secerea cântă harnică tot ascunzându-se după paele înalte, și răsărind ear, doborând acum mănunchiul greu, pe care copila într'un legănat măreț, îl pune în snopul rotund, ce așteaptă să fie strâns bine în legătura împletită de degete tinere. Flăcăii, în cămeși albe, cu brîe late, cu pălării negre împănate și încănăcite, cu ochii de tăciune, leagă snopii grei, și-i pun apoi, ca răsăriți chiar din pământ, să privească spre cer. Țiganul învrăjbit cu sine și cu cetera lui veche, stă se rupă coardele, tot trăgându-se după secerători. Când mai e de o postate bună până să iasă la țelină, fetele în cor încep, secerând, un cântec de dragoste, ce crește mereu suspinând dulce, curat ca un suflet de copil. Flăcăii în urmă încep și ei altul, mai puternic, mai pătimaș, și lor le ajută și țiganul cu cetera. Când ajung la țelină apoi se întind horele, de stă să se prăpădească și cioroiul.

Sunt aceștia secerători cu zeci de ani în urmă, sunt nepoții muncitorilor îndobitociți de »muncă și poruncă«.

ședința dela 20 Oct. n. a și prezentat faimosul proiect de lege.

— **Obstrucție.** Sunt semne, că în dieta ungară va fi earăși obstrucție. Prim-ministrul Tisza vrea să schimbe regulamentul casei deputaților și spre acest scop se va alege o comisie de 21 membri, — fără deosebire de partidă, — care să studieze planul de reformă. Partidele opoziționale toate s'au declarat contra schimbării regulamentului și au hotărît, că din sinul lor nu vor alege membrii în comisia aceea, — ci vor cerca din toate puterile, să împiedece schimbarea regulamentului.

Bunăînțelegerea în familie.

Dacă m'ar întreba cineva să-i spun, că ce țin de mai mare bun și fericire în lumea noastră de necaz, i-aș răspunde că e norocul de a fi într'o casă bună sau de a avea o familie sănătoasă trupește — condusă fiind de principii de morală curată, și sănătoasă sufletește, — fiind adăpată din credința creștină, și călăuzită de legile, înfrânătoare de patimi și dorințe neieritate, a-le bisericei noastre. În lumea de azi, plină de afaceri șgomotoase, pe valurile deschise ale luptei vieții, omul singuratic se perde, nu însămnă aproape nimic, pe când adevăratul lui preț iese la ivială acasă, la vatra lui, în cercul familiei lui. Și dacă în viața publică ar avea un om rol ori cât de mare, ori-cât de mult să fie aci laudat și preamărit, dacă în casa lui nu e pace și liniște, nu e bună-înțelegere, — omul acesta va fi nefericit. Căci cei de afară, din marea extinsă a vieții, îl laudă și-l cinstesc până-când le face bine, îi conduce, până-când e între ei, după aceea însă își uită de el, și tot străini îi rămân. Cei de acasă însă, suflet din sufletul lui, au viața și tot binele lor strâns legat de sufletul unui cap de familie. Aici nu poate fi vorbă de interese deosebite, aici este o singură și intimă palpitate a vieții, la care toți cei din familie iau parte. Și dacă aceasta palpitate va fi regulată, indestulirea și fericirea va fi vecinic de față într'astfel de familie, fie ori cât de săracă. Dar dacă nu e regulată, — și se poate tulbura în foarte multe chipuri, și prin ori care membru al familiei, — nu va fi pace, nu va fi bună-înțelegere, ci dimpotrivă un iad vecinic de ceartă și de nemulțumiri.

La stabilirea și conservarea bunăînțelegerei și liniștei într'o familie, trebuie să conlucre fie-care membru al ei. Și mai întâi trebuie să fie o deplină armonie, și înțelegere între bărbat și femeie. Căsătoria e »un jug comun«, care de o potrivă trebuie să fie purtat, de amândoi soții. Negreșit că mulți nu sunt în stare să-și dea bine sama de greutatea ceia așteaptă în viață, atunci când merg la altarul sfânt al Domnului să-și promită credință nestrămutată. Unii din ușurință, alții din

Dar au aceștia și alți nepoți, poate cu mult mai mulți de cât fericiții de aici, cari nici azi nu stau cu mult mai bine de cât moșii lor.

În satele cu pământ puțin, unde boerii, stăpânitori ai vremilor trecute, au încă moșia îngrășată cu munca iobagului, vezi și azi la secere scene, cum se povestește că erau mai de mult.

Cei-ce vecinic au muncit pentru îngrășarea altuia, sunt și acum în brasa domnească ca și atunci.

E foarte dureros să vezi munca acestor oameni. Frumșeți între ei nu găsești. Femeile mai ales, îmbătrânesc îngrozitor. Rumeneala garoafei ori ceva din albul crinului, sunt lucruri străine între ele. Paliditatea oamenilor bolnavi se întipărește curând pe fețele lor, ear crețele ce nu așteaptă mult, le răsar în față.

În rochia lor fără culoare cele mai multe par' umbre ce nu se mai pot odichni în lumea lor din morminte. Bărbați voinici asemenea găsești puțini. Când »tistul« (logofetul) îi lasă de amiază, vezi că, ori cum, din vecinica bucată de mlaiau și ceapă, nu poți aștepta o altă viață.

Acești »mulți și săraci« oare ce folos au de libertatea pe care nu o simt nici-odată, pe care parinții lor au câștigat-o cu prețul sângelui?

Cum mi-ar plăcea să mai văd odată claca tinerilor vlăs'are românești.

Și totuși lanurile acestea grele, ce umplu aerul cu miros de grâu ce dă în copt, vor fi secerate de oameni abătuți, ce nu cântă odată din inimă un cântec întreg.

Alfius.

nedarea cu cercetarea mai adâncă a lucrurilor, și alții ear că nu au avut griji și necazuri până atunci, fiind vecinic sub aripile ocrotitoare ale părinților, nu o fac aceasta. — Dar de aici nu poate urma nici decât, ca atunci când valurile furtunoase ale greului vieții încep să-i biciuiască, să descurajeze, ori să arunce vina tuturor nefericirilor bărbatul asupra femeii, ear aceasta, la rëndul seu, să blasteme ceasul în care a cunoscut pe mirele seu de odinioară. Lupta va trebui purtată ori-cum. Taina căsătoriei la noi e vecinică, despărțiri nu se pot face, și »jugul comun« trebuie purtat până la sfârșitul vieții. Prin neînțelegeri și învinuire împumutată li-se slăbesc puterile, cari dimpotrivă ar trebui întărite, fiind greutatea mai mari ca înainte de căsătorie. Nu numai că se slăbesc, ci lucrarea unui soț va fi stângenită de munca pro tivnică a celuilalt, înaintarea în bine va fi fără putință, și dimpotrivă, va trebui să urmeze — mai curând sau mai târziu — ruina desevirșită a acelei familii.

Nu e mai dureroasă privești decât a vedea traiul într'o astfel de casă. Munca însuflețitoare și înălțătoare e aproape nebăgată în seamă, ogoarele lor nu sunt lucrate așa de bine ca ale celor ce trăesc în armonie, vitele lor sunt mai slabe și mai neingrijite, ogrăzile lor sunt murdare, căsile ca cele părăsite, își scutură varul pereților pe cari ploaia se prelinge, îngălbenindu-i. Ear în lăuntru, în casă, e iad adevărat. Sfezile sunt la ordinea zilei, bătăile, pârueile nu's mai rari. Și când stăpânii ce locuesc aci ies pe uliță, cu ei de-odată pornește desfrăul, injurăturile, bețiile: pornește pilda rea. (Va urma).

Răsboiul din Asia.

Lupte crâncene.

Luni în 10 Octomvrie s'a început o luptă crâncenă la Jantai între Ruși și Japonezi. Lupta decurge încă. Până acuma sunt învingători Japonezii. Pierderi mari au avut amândouă părțile, — cu deosebire Rușii au avut pierderi foarte mari. În privința asta vin știrile celea mai îngrozitoare. Să vestește adecă, că din partea Rușilor ar fi peste 30,000 morți, și și mai mulți răniți.

Țarul a chemat la sine pe generalul Gripenberg, — care nu de mult a fost denumit de comandant al armatei a doua, ce se va înființa în Mandjuria, dar până acuma nu a plecat spre Asia, — și s'au sfătuit asupra celor-ce vor avea să se facă. Țarul a hotărît, să sporească armata din Asia cu un număr foarte mare de ostași, — și e deplin hotărît, să continue răsboiul.

La Port-Arthur.

Din 12 Octomvrie Japonezii bombardează în continuu Port-Arthurul. — Rușii sunt slăbiți foarte tare, atât prin lupte, cât și prin lipse și prin boale. Ajutor nu pot primi de loc. — Cu toate acestea ei se apără atât de vitejește, încât pun în uimire pe dușmanii lor.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI.

— **Mănărade, la 4 Oct. 1904.** Petrecerea dată din prilejul sfințirii școalei din M.-Dateș a avut venit curat de 55 cor. 38 fil. Suprasolviri au făcut: Ioan Boeriu, preot în Lechința 6 cor., Vasiliu Angel, preot al Dateșului 6 cor., George Mărginean, proprietar în Dateș și înveț. în Mănărade 5 cor., Ioan Rus, proprietar în Ludoș 4 cor., M. O. D. Nicolau Solomon, protopop în Ludoș, Dănilă Muntean, notar în Cuciu, Ioan Cismasiu, notar în Metesd, Ioan Catona, învețător în Dateș, Ioan Catona jun., proprietar în Dateș, toți câte 3 cor., Victor Moldovan, medic veterinar în Ernut, Jenei István, apotecar în Ernut, Carolina Cismasiu în Sămărtin, Ioan Catona senior, proprietar în Dateș, Petru Nireșteanu în Ernut, toți câte 2 cor., Emil Caliman, teolog în Ceuaș, Emil Maior, proprietar în Chimitelnic, Romul Orbean, preot în Iclânzul, Landán Gyula, notar în Bogata, Petru Dristea, preot în Sămărtin, Adrian Cismasiu, preot în Orășia, Anghel Roșca, întreprinzător în Alba-Iulia, toți câte 1 cor., Georgiu Cipăian, stud. abs. în Chimitelnic 60 fil., X. Y. 50 fil., Georgiu Grec, teolog în Chimitelnic, George Săbău, învețător în Boziaș, Alesandru Crăciunean, proprietar în Ernut, câte 40 fil., Iuliu Cioba, teolog Orșiova 20 fil. Peste tot întrate au fost 126 cor. 50 fil., rezultă venit curat 55 cor. 38 fil.

Tuturor prin aceasta în numele senatului școlastic gr.-cat. din M.-Dateș și pe calea aceasta le aduc cea mai mare mulțumită și cer răsplată pentru dănsii dela Părintele curesc.

Gerasim Mărginean,
secretarul petrecerii.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

La fondul pentru edificarea unei nouă biserici din Cluj a intrat următorul dar:

Nr. 167. D-na *Rosa Dr. Murășan* din Beiuș, 30 coroane.

— Fără a voi să fim indiscreți, credem a putea descoperi, că darul acesta frumos este inspirat de o delicată amintire. D-na Dr. Murășan și-a adus aminte de un eveniment al vieții sale, petrecut cu solemnitate sfântă, în biserică din Cluj, și ca să-și arete din acest prilej de aniversare scumpă, mulțămita sa către Dumnezeu, a trimis acest dar bisericii din Cluj, care va să fie.

Astfel dintr-o plăcută pomenire se clădește edificiul viitorului. Trebuie să nu pierdem niciodată simțul istoric, pietatea pentru trecut, ca să ne hotărîm a săvîrși acum fapte bune pentru viitor. Asta e toată psihologia și filosofia vieții de fapte.

Esemplul acesta câți l'ar putea imita! Câți nu au avut momente solemne — triste ori vesele, nu împoartă — dar momente înalte, legate de biserică, poate chiar de biserică din Cluj? Toți se aducă astfel prinos trecutului pentru viitor.

Dnei *Rosa Dr. Murășan* Dzeu să-i răsplătească cu conștiința de a fi făcut o faptă bună pe care mulți și multe au urmat-o!

— **Regele la Budapesta** M. Sa Regele a sosit Sâmbătă în Budapesta, ear Duminecă a primit în audiență pe prim-ministrul *Tisza* și pe ministrul instrucțiunii *Berzevici*. — Duminecă d. a. Regele s'a dus la *Gödölö*, unde va sta mai multe zile.

— **Escelenția Sa Metropolitul** Dr. *Victor Mihalyi* a plecat la Budapesta în 17 l. c. însoțit de Rev. Dr. *A. Bunea*, canonic, ca să fie de față la conferența episcopatului catolic în cauza autonomiei bisericești.

— **Archiereii bisericii române unite cu Roma** se află toți în Budapesta, luând parte la conferența episcopilor, care se ocupă acum și cu treburi cari privesc deadreptul și biserică noastră, cum e chestiunea autonomiei. Episcopul *Dr. D. Radu* a sosit la Budapesta în 18 Octomvrie venind din Viena, unde a fost în audiență la nunțul papal *Em. Sa de Belmonte*. Episcopul *Dr. Vas. Hossu* sosi în aceeași zi venind dela Roma. Cum cu surprindere am văzut S. Sa Episcopul *Lugojului* a avut să țină un discurs la congresul catolic, ce s'a început în 21 Octomvrie vorbind despre unitatea catolicilor prin alipirea la scaunul papal.

— **Dela Asociațiune**. Comitetul central al »Asociațiune« a ținut ședință Sâmbătă în 15 Octomvrie. De secretar al II-lea a fost ales în aceasta ședință dl *Ioan Lăpădat* din Brașov. — Tot în ședință, s'a hotărît, că pentru instalarea unei scene pentru teatru în sala cea mare a »Casei naționale«, să se recere »societatea pentru crearea unui fond de teatru român«, ca din mijloacele ei să facă scena de lipsă, pe care apoi o va putea folosi, de câte-ori va avea trebuință.

— **Din diecesă Lugojului**. Din circularul mai nou ce ni-s'a trimis estragem următoarele: P. O. D. *Iuliu Rațiu*, paroch-protopop al Orăștiei a fost pus în disponibilitate și în locul său a fost denumit Dr. *Valeriu Frențiu*, fost vice-notar cons. — P. On. Dn *Constantin Pop*, paroch și adm. protopop. în Baia-de-Criș a fost denumit de protopop al Hălmagiului. — M. On. Dn *Corneliu Teaha*, paroch în Liget, a fost denumit protopop al Ciacovei. — M. On. Dn *Nicolau Muntean*, paroch în Grădiște a fost denumit asesor consis. și adm. protopop. al *Ulpiei-Traiane*. — M. On. Dn *Ieronim Pascu*, paroch în Bocșa a fost denumit asesor consis. și adm. protopop. al *Bocșei*. — Dl *Nicolau Fabian*, actuar diecesan a fost concrezut cu purtarea oficiului de arhivar și notar cons.

— **Gardă ungară**. În curînd se va înființa gardă ungară de trabanți, care va petrece totdeauna în Budapesta. Comandant al gardei a fost denumit baronul *Géza Fejérváry*, fost ministru de honvezi.

— **Dl Ioan Agârbicean** teolog abs. a fost denumit subprefect al Internatului »Vancean« de băieți din Blaj.

— **O conferență**. Ni-se scrie din Budapesta: Dnul Dr. *Iosif Siegescu*, profesor gimnasial în Budapesta, ca membru al societății filologice, în 12 Octomvrie st. n. a ținut în sala Academiei ungare o conferență despre »*Batrochomyomachia* lui Homer sau bătaia broaștelor cu șoarecii, după Csokonai tradusă în românește de *Koncz Józsi* la anul 1816«.

Epopeia aceasta comică este împărțită în 4 părți, așa numite »*pipe de tăbac*«. În întâia »*pipă de tăbac*« se vorbește despre »cunoștințele prințului șoarece cu craiul broaștelor și moartea prințului«. A doua »*pipă de tăbac*« tractează

»despre strânsura (adunarea) țării (poporului) broaștelor și a șoarecilor«. A treia »*pipă de tăbac*« istorisește »bătaia cu toate întâmplările, ear în a patra »*pipă de tăbac*« se descrie »sfîrșitul bătaiei«.

Koncz Józsi poetul român de origine străină traversează această epopee comică în românește după *Csokonai* și o schimbă conform împrejurărilor și vieții timpului de atunci de prin Ardeal. Traducătorul a fost — după cercetările conferențiorului — un actor, care a trăit printre Români din părțile Clujului, Sibiiu și Aiud, ce să constată și din localizările din text. *Koncz Józsi* după-cum singur ne spune în *prevorbirea* cărții sale: de aceea au tradus *Bătaia broaștelor cu șoarecii* în românește, ca să o înțeleagă și Români și Ungurii, »de voui traduce în românește poezia »aceasta va înțelege-o întreaga românimă și par-tea cea mai mare a publicului maghiar, din »Ardeal«.

Conferențiarul, Dr. *Iosif Siegescu* a tratat tesa din punct de vedere literar și ortografic. De observat este, că până-când pe acele vremuri prin Muntenia, Moldova și Ardeal, Români scriau cu litere cirile, *Koncz Józsi* și-a scris lucrarea sa cu litere străbune latinești.

— **Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain«** a teologilor din Blaj în ședința ținută în 8 Oct. sub conducerea M. O. D prof., *Victor Macaveiu* a ales următorul comitet: președinte: *Victor Deciu*, t. a. IV; vice-președinte: *Ioan Cârnaț*, t. a. III; secretar: *Aurel St. Vodă*, t. a. IV; cassar: *Silviu Poșiar*, t. a. III; arhivar: *Ioan Mărginean*, t. a. III; controlor: *Emil Pop Masca*, t. a. II; bibliotecar: *Alexandru Ghelner*, t. a. II; vice-bibliotecar: *Vasiliu Cerghizan*, t. a. I; notar: *Augustin Folea*, t. a. I. În comisia literară au fost aleși: *Petru Bălaș* și *Iosif Bogdan*, t. a. IV; *Simion Gogan* și *Aurel Marcu*, t. a. III; *Adrian Oțoiu* și *Septimiu Popa*, t. a. II; *Vas. Berinde* și *Vas. Murășan*, t. a. I.

— **Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din ținutul Hațegului** își va ținea adunarea generală în 27 Octomvrie st. n. în Lupeni.

— **»Cununa bisericeii« din Coruș**. Pentru ca să rămână o pomenire despre frumoasa lucrare ce s'a săvîrșit Duminecă trecută în Coruș, prin cununia celor 17 părechi, s'a pus temelie unei reuniuni, cu numele »*Cununa bisericeii*«. Scopul reuniunii este ajutorarea bisericeii și înfrumșetarea ei. Membri pot fi și bărbați și femei; nu pot fi membri cei-ce ar trăi în nelegiuire. Membri fondatori se pot face cu taxă de 10 coroane, pe viață cu 5 coroane, membri ordinari cu 1 coroană la an. Până acum au contribuit dintre cei cununați Duminecă trecută următorii 14 inși câte 1 coroană; *Teodor Cornea*, *Ioan Șârdean*, *Pavel Cornea*, *Petru Dămian*, *Todor Homan*, *Petru Pinte*, *Ioan Piroș*, *Vasilie Monar*, *Mitru Ciorca*, *Ioan Dămian*, *Vasilie Ciorca*, *Todor Moca*, *Todor Dămian*, *Gavrilă Ungur*. Pe lângă aceea au mai dat: curatorul *Pavel Pinte* 1 coroană, *Nicolae Pripon* 1 coroană, *Petru Cornea* 2 coroane, Dr. E. *Dăianu* 2 coroane, *Ana Cornea* 1 coroană. Suma aceasta s'a depus la »Econumul« până la constituirea în regulă a reuniunii.

— **Regele George al Sacsoniei** a murit în 14 Octomvrie în etate de 72 ani, după o domnie de abia de doi ani. Lui îi urmează pe tron fiul său *Friderich Augustin*.

— **În Thiurea** s'a făcut Duminecă, în 16 Octomvrie sfințirea crucei ridicată de poporul credincios în mijlocul satului. Din pricina ploilor exerciții spirituale nu s'au putut face, sfințirea înse s'a săvîrșit cu mare pompă. Sfânta liturgie s'a slugit de către protopopul Dr. *Dăianu* asistat de preoții: *Luca Stan*, din *Sumurduc*, *Ioan Topan*, din *Șard*, *Andrei Felderean*, din *Sânt-Paul*, *Em. Măcelar* din *Totelec* și *Vas. Micușan* din *Suceag*. După evanghelie a predicat în biserică V. *Micușan*. După liturgie prin tină mare s'au percurt străzile până la cruce, unde s'a făcut sfințirea apei și binecuvîntarea crucei, apoi a predicat, sub cerul liber, dl protopop *Dr. Dăianu* despre simbolul crucei. Mulțime de popor, între cari din toate satele vecine și Unguri calvini din localitate, au ascultat cu mîngăiere, și s'a botezat. După sfințire a fost prânz comun arangeat de preotul *Romonțan* și St. D-nă în casele unui creștin. Au fost de față mulți inteligenți din jur. S'au rostit mai multe toast frumoase, între cari a unui Dn *Ungur*, care a reprobă faptul, că unii ar voi să împedeze sərbătoarea asta frumoasă.

— **»Pocăiții« n'au drept să cumpere averi**. S'a întemplat nu în puține locuri, că nazarenii sau »pocăiții« (cum își zic ei) înmulțindu-se în număr de ajuns spre a se constitui în comunitate religioasă, și-au cumpărat loc spre a-și zidi pe el casă de rugăciune, cerînd a li-se întabula locul și casa pe numele comunității. Acum de curînd însă ministrul de justiție a dat ordin, ca cererile pentru întabulare de imobile pe numele comunităților religioase nazarene să nu se mai încuviințeze, deoarece art. de lege 40 din 1885 numai confesiunilor deja recunoscute dă drept de a-și acvira avere nemîșcătoare.

— **Sinucidere ori omor?** Blăstămata de beție earăși a pricinuit o nenorocire mare, care ar trebui să bage în groază pe toți cei se închină vinarsului ori închină des cu vinars. Anume un Român din *Șardul-ung*. om de 50 ani și cinstit, a fost găsit zilele trecute spânzurat, de un acăț, în apropierea *Suceagului*, și între niște împrejurări, după cari nu se știe că oare nenorocitul s'a sinucis ori a fost ucis de niște făcători de rele. Eată cum ni-se povestește întâmplarea:

Ioan Căldare de 50 de ani din *Șardul-ung*. om cu familie, a plecat ca căraș cu var spre Cluj în 5 spre 6 l. c. și după-ce a vindut varul, proprietarul varului l'a omenit — după reul obicei — cu vinars până l'a îmbetat și apoi a plecat spre casă. Pe drum i-s'au spăriat bivoli și i-au răsturnat carul în șanțul drumului aruncându-l pe el sub car și peste el un sac de țărițe și traista, în care avea vre-o trei floreni. În starea aceasta l'au găsit niște oameni din *Suciag*, cari veneau și ei dela Cluj. Ei l'au scos de sub car și i-au pus carul în rînd, bîgînd însă de samă, că are și bani în traistă, au făcut traista uitată. Pe drum *Căldare* a fost ajuns de niște oameni din *Șard* și bîgînd de seamă, că traista cu banii lipsește, și-a încredințat carul unor consăteni ai săi, s'a întors să-și caute traista la *Sucegani*, cari l'au ajutat. Lângă *Suceag* fiind întunec s'a oprit în căsuța unui țigan faur, cu gândul să nu meargă noaptea cu pricină în casa unor oameni străini. Mai târziu totuși ear și-a schimbat gândul să meargă, să-și caute traista cu banii. După-ce a orbecat cât-va timp prin întunec, nu se știe cu ce ispravă, nenorocitul de om s'a întors iară în casa țiganului și s'a culcat. Cătră ziuă a plecat dela țigan, fără să fi fost băgat de samă când și se vede că a pornit cătră *Șard*. Ce s'a fi mai întemplat nu se știe încă, destul însă, că *Vineri* dimineața în 7 Octomvrie bietul om a fost găsit spânzurat de o creangă de acăț, lângă cărarea, ce duce dela *Suciag* spre *Șard*, tocmai deasupra cimiteriului. Ca ștreang era folosit șurțul de pînză, ce-l avuse încins, și barierele șurțului. Nu se știe încă oare el singur și-a făcut acest sfîrșit grozav, buimăcit de beție și de rușinea, ce a pățit-o, ori doară a picat jertfă în mîna oamenilor fărădelege. Cercetarea ce s'a pornit va descoperi adevărul și până atunci însă e de însemnat, că beția a fost isvorul și al acestei nenorociri. — Aflăm în urmă că nenorocitul om și-a făcut singur sfîrșitul.

— **Jidani romanisați**. Doi Jidani din Budapesta, unul *Iosif Rokestein*, altul *Rosenberg Miklós*, au cerut la minister să li-se schimbe numele în »Roman«. Ministrul, mirare, le-a conces aceasta schimbare. Apoi să mai zică cineva că nu cucerim, când chiar și Jidanii din Pesta se romanisează.

— **Bande de hoți**, încep a se face acum și pe la noi, ca prin *Macedonia*. Eată ce ni-se scrie din jurul *Becleanului*, (com. *Solnoc-Dobâca*): Pe aici o bandă de hoți a început a jefui de câte-va zile. Au jefuit biserică romano-catolică și cea gr.-cat. din *Beclean*, 2 prăvălii din *Șintereag*, biserică din *Măderuș*, pe preotul din *Chiuză*. Mai pe urmă au jefuit biserică din *Ocna-Dejului*. Spaimă grozavă a cuprins pe toți locuitorii din jur, care crește cu atât mai mult, că nu se poate da de urma hoților, spre a putea fi prinși.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **»Reuniunea învățătorilor români«** dela școalele confesionale ortodoxe din protopresbiteratele *Arad*, *Chișineu*, *Șiria*, *Boroșineu*, *Buteni*, *Radna* și *Hălmagiu* — este numele unui organ periodic, ce a început să iese în *Arad*, sub conducerea d-lui *Iosif Moldovan*, vice-președintele numitei reuniuni. Prețul abonamentului 5 coroane, pentru membrii reuniunii 1 coroană.

Posta Redacțiunii.

D-lui **G. C.** în *Mogoș*. Că ce publicăm în »foiță«? Noi am publica bucuros, poezii, schițe, povestiri, critice sociale și literare, portrete istorice și literare, apoi folclor, de ori-ce fel, și peste tot ori-ce lucrare bună, ce se cește cu plăcere și cu folos.

În deosebi am publica: *Poesii*, de *Coșbuc*, *Iosif* ori *Goga*: în lipsa lor publicăm poezii bune și de alții, astfel și de *D-Ta*, dacă te vei dovedi poet. Am publica novele și novelete de *Vlăhuța*, *Caragiale*, *Delavrancea*, *Sadoveanu*, *G. Stoica*, *Agârbiceanu*, sau și altele dacă sunt scrise bine, fie chiar și de la *D-Ta*. Nu respingem nici legende frumoase, fie istorice, fie religioase; nici poveștile, spuse așa cum se spun în șezătoare, nici poeziile populare, bine alese și cu pricepere culese de pe buzele musei populare. Cu un cuvînt nu suntem exclusiviști, nici prea critici, dar dacă-ți face plăcere, și ai și putere, poți să scrii critici, recenzii, dări de seamă, resumat, etc. despre ori-ce carte românească mai de seamă, fie nouă sau fie foarte veche, rară, ori uitată. Studii istorice, portrete literari, biografii, în felul cum scrie dl *Jorga*, *D. Onciul*, *Bunea*, *Bianu*, etc. deasemenea primim bucuros. Nu ne ferim, cum vezi, de nimic, ce ar putea fi folositor poporului nostru românesc. Că n'am venit să stricăm legea literaturii, ci de vom putea să o deservim.

285 număr. végrh.
1904.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hidalmási kir. járásbírósnak 1898. évi Sp. 73 10. számú végzése következtében Dr. Tamás Simon ügyvéd által képviselt Gróf Vigyázó Sándor javára Szentkreján Nikulae pusztaszent-mihályi lakos ellen 193 K. 37 fill. s járulékaik erejéig 1904. évi szeptember hó 27-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 612 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: széna, szekér, szalma, borona, eke, sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hidalmási kir. járásbíróság 1904-ik évi V. 125/2 számú végzése folytán 193 kor. 37 fill. tökékövetelés, és eddig összesen 41 kor. 80 fillérből bíróság már megállapított költségek erejéig alperes Szentkreján Nikulaj lakásán Pusztaszent-Mihály községben leendő eszközésére 1904 évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik es ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hidalmás 1904. évi okt. hó 15 napján.

Dán Bálint s. k.,
kir. bír. végrh.

268 szám.
1904.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hidalmási kir. járásbírósnak 1903. évi Sp. 82 18. számú végzése következtében Dr. Tamás Simon hidalmási ügyvéd által képviselt Keresztési Lajos javára Fábián Ferencz ellen 796 K. 05 fill. s járulékaik erejéig 1903. évi december hó 22-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 690 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, széna, sarju, sertés és gabonából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hidalmási kir. járásbíróság 1904-ik évi V. 174/6 számú végzése folytán 796 kor. 05 fill. tökékövetelés, ennek 1903. évi február hó 23 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 222 kor. bíróság már megállapított költségek erejéig alperes lakásán a zombori határban levő malomnál leendő eszközésére 1904. évi október hó 29-ik napjának dél u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hidalmás 1904. évi október hó 9 napján.

Dán Bálint s. k.,
kir. bír. végrh.

25 Coroane remunerație

pentru toți cetitorii acestui

ANUNȚI

4 pãrechi de ghetete pentru 5 cor. 50 fil.

În urma insolvenței mai multor fabrici am fost însărcinat cu desfacerea unei enorme cantități de ghetete sub prețul de pregătire; vând deci 1 pãreche de ghetete pentru domni și 1 pãreche pentru dame, din piele neagră, ori brună, cu șireturi, cu tâlpi tari, bine bătute cu cuie; apoi 1 pãreche de ghetete la modă pentru domni și 1 pãreche pentru dame foarte elegante și plăcute. Mărimea după cm. Toate 4 pãrechile costă numai 550 cor. — Se pot procura pe lângă ramburs sau trimițându-se banii înainte.

S. Urbach's Schuh-Export, Krakau 54/K.

Schimbul este admis; dacă nu convine să retrimite banii, astfel că ori ce risc este eschis cu desevirșire.

Distins cu diplomă de onoare.

Bernáth E. Sándor

magazin de mașini de cusut și biciclete; deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și telegrafului ung. reg.

Cluj—Kolozsvár (lângă podul Someșului.)

Vind și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină electrică și motor, fac grabnic și cu preț moderat, reparaturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite culori, în baia și cuptoriul propriu.

Nr. Telefonului 412.

Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.

Cine comandaază provocându-se la aceasta foaie asigură oare care % bisericeii române celei noue din Cluj! — ++ (12 —)

Pentru sezonul de toamnă și iarnă recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de toamnă și iarnă.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de toamnă.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căputuri economice, cupțușite cu stofă, ori cu blană.

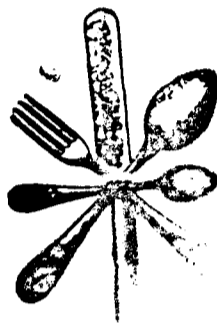
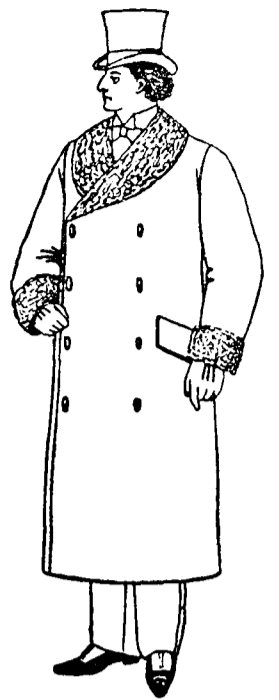
Haine negre de salon și frac.

Bunde de călătorie și oraș.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustré și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comanda din provincie ca măsură e destul a trimite o haină veche.

21 (37—)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabuloase de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » » »
6 furcuțe » » » » » »
12 cuțite de desert » » » » » »

6 furcuțe de desert de argint mexican
1 lingură mare de supă » »
1 lingură mare de lapte » »
2 feșnice elegante de salon » »

După ori-ce comandă 46 bucăți la oaltă costă numai 6 fl. 50 cr. pe lângă asta dau ca present pe răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12 1/2 chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Speșia se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femecești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; numeroase recunoștințe.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestment bărbătesc elegant, în culoare după plac.

Pentru 5 coroane trimite 4 1/2 chilgr (cam 50 bucăți, puțin atinse) de săpun fin de toaletă, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, violele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă speșiază:

22-22 Casa centrală de mărfuri

DENKER JÓZSEF

Budapesta, Hernád u. 54

Janovitz Géza

Atelier de croitorie și mare magazin de vestminte gata, pentru bărbați și copii.

Cluj, Wesselényi M. u. 26. (Casa Economului.)

Efectuește ori ce comandă de haine, după măsură, în timp scurt. Dacă se cere chiar și în 24 oare. x x x x x

Ține deposit bogat de haine gata mare parte făcute în atelierul său pentru bărbați și băieți, x x x x

Serviciu prompt.

Croitoră elegantă.

Stofe durabile și solid lucrate.

Prețuri moderate.

43 (7—10).

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Avere proprie

Cor.: 32,000.000 Cor.: 260,000.000

Dividende solvite Despăgubiri de viață

Cor.: 170,000.000 Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4. în palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edimburg. (Anglia.)

59—

Pentru 5 coroane trimite 4 1/2 chilgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de săpun fin de toaletă,

bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, violele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă speșiază casa centrală de mărfuri Scheffer D. Sándor Budapesta, VIII, Bezerédi-utza 3. szám. (37) 24—24.